

gezegd, dat juist 't vake gebruik hiervan hoogst nadeelige gevolgen heeft, al is 't inorfinegehalte nog zoo gering.

Ook bij dieren zijn vergiftigingen waargenomen, evenals bij de gewone klapproos, als ze in groote hoeveelheid onder 't voeder raakte.

Blauwe Monnikskap, Aconitum Napellus L. Deze is wel de meest vergiftige sierplant in ons gewest. Hare gevaarvolle eigenschappen zijn al sedert de oudste tijden bekend. Alle deelen bevatten 't zware vergift; de knollige wortels 't meest; ook de bladen en bloemen; vóór den bloci zijn ze 't minst schadelijk. Ook in drogen toestand blijven ze gevaarlijk. Alleen de jonge scheuten schijnen minder sterk te werken. De heftige verschijnselen treden meestal zeer snel op; zelfs bij 't lang in de handen houden der plant kunnen zwellingen ontstaan.

Ze wordt veel in tuinen gekweekt, maar verwildert hier maar zelden. De nieuwere soorten zijn al even boosaardig.

Kerstroos, Helleborus niger L. Een der weinige planten, welke in 't barre jaargetijde onze tuinen sieren met haar helderwitte bloemen en tevens mooi donkergroen loof.

't **Groene Nieskruid, Helleborus viridis L.** wordt ook nog wel door landbouwers gekweekt. 't Bloeit in Februari-Maart met groene bloemen. Van beide soorten wordt de wortel tegen veeziekten aangewend „Vuurwortel,” 't geen echter door de veeartsen sterk wordt afgekeurd.

De eigenlijke **Nieswortel**, zoowel de witte als de zwarte (**Veratrum album L.** en **V. nigrum L.** bevatten in hun wortels 't zelfde vergift als de vorige maar in veel hoogere mate. Het poeder maakte een deel uit van de z.g. „Schneebergersnuif.” Beide zijn prachtige sierplanten, zoowel wegens haar groote bloempluimen als haar artistiek geplooid breede bladen. Ze zijn bijna uit de tuinen verdwenen.

't **Palmboompje, Buxus sempervirens L.** bevat in zijn groene deelen (niet in 't hout) een scherpe stof.

Gele Narcis, Narcissus Pseudonarcissus L. Zelden kweekt men de type, in den regel variëteiten met gevulde of grootere bloemen. De geheele plant, vooral de bol en de bloem bevatten vergift. Ook de **Dichter narcis, Narcissus poeticus L.** en **Keizerskroon, Fritillaria imperialis L.** hebben vergiftige hollen en bloemen.

Pioenroos, Paeonia officinalis L., waarvan men hier meestal den vorm met gevulde bloemen ziet. De wortels, zaden en bloemen bevatten een gift, dat nog niet voldoende bekend is. Men hoede er zich dus voor ze als huismiddel aan te wenden. 't Onzinnige gebruik der zaden als tandkraaltjes, heeft hier blijkbaar uitgediend, om plaats te maken voor de even dwaze electromotorische!! tandhalsbandjes.

Afrikaansche Calla, Richardia africana Kaath. Deze heerlijke kamerplant is zwaar vergift in al hare deelen. Er zijn vergiftigingsverschijnselen waargenomen bij kinderen, die aan de vleezige sappige stengels gezogen hadden.

Rhododendrum (Alpenrozen) en **Azalea** soorten bevatten vergiftige honig. Ze worden echter meer door hommels dan door bijen bezocht.

Vele **composieten**, zooals **Dahlias, Kardoezen, Zonnebloemen**, ook wilde soorten, als **Distels** enz. bevatten in hun bloemen **alcohol**. Men zie maar eens de kolossale bloemschijven van onze zonnebloemen en men zal er tal van hommels op aantreffen.

Sommige dezer beestjes liggen „smoordronken” onder de planten, andere zitten halfbedwelmd op de bloemen. Hen die „légèremment énuu” zijn, kan men niet van de planten afslaan!

Bijen zagen we er maar heel weinig op. Al zijn deze planten vóór mensch en hogere dieren ongevaarlijk kwaad, toch vinden we 't jammer dat onze mooie ijverige hommels er zooveel nadeel van ondervinden.

Van sommige planten is 't nog niet uitgemaakt of ze vergiftig zijn voor den mensch. Zoo b.v. van 't **Klimop, de Rhannussoorten, de Sneeuwbal, de S. Helmkruidsoorten, de Kardinaalsmuts 't Donderkruid, 't Speenkruid, enz. Zoolang** 't niet vaststaat lijkt 't ons het beste ze als verdacht te beschouwen.

Ten slotte een paar sierplanten, waarvan de kwade eigenschappen schromelijk worden overdreven. Eén onzer dankbaarste kamerplanten, de **Primula obconica Hance**, die haast niet ophoudt te bloeien en zeer gemakkelijk te kweken is heeft soms 'n vrij ernstige huidziekte veroorzaakt, en de **Plataan** heeft wel eens een oogvliesontsteking teweeggebracht door 't scherpe vruchtpluis.

Wanneer we echter zulke planten moesten uitroeien, terwille van een gevoelige hand of oog, dan zouden we met hetzelfde recht uitstekende geneesmiddelen moeten verbieden, want ook voor sommige medikamenten bestaat soms een overgevoelghed. Er zijn zelfs menschen, die nadeel ondervinden door 't eten van een paar aardbeien of okkernoten. En met evenwel recht konden we dan ook **Dracaena's** en **Yucca's** verbannen uit voorportalen en salons. Immer meer dan eens hebben we 't meegemaakt, dat de een of andere, die zich al te onvoorzichtig gedroeg in de nabijheid dezer beide planten, zijne oogen verwondde aan heur scherpe, gepunte bladeren.

Nuth.

A. DE WEVER.

„Natura docet”.

Zooeven ontvingen we 't Jaarverslag van „Natura docet” over 1913.

Wat is „Natura docet?”.....

„Natura docet” — de natuur onderwijst — is 'n vereeniging te Denekamp.

Wat stelt ze zich ten doel?...

Het verspreiden van kennis der natuur.

En dat wil ze doen door:

- a.) het oprichten of instandhouden van een museum voor natuurlijke historie.
- b.) het doen houden van voordrachten en cursussen op 't gebied van de natuurlijke historie;
- c.) het beschikbaar stellen van onderwijsmateriaal voor scholen;
- d.) het reserveeren van terreinen uit een natuurwetenschappelijk oogpunt merkwaardig;
- e.) andere wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

„Natura docet” is dus ongeveer 'n vereeniging als ons „Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.”

Voor al door zijn museum heeft „Natura docet” naam gemaakt en is 't bekend tot zelfs in 't buitenland.

Alle mogelijke voorwerpen uit 't planten- en dierenrijk zijn er, naast die uit de geologie, in ondergebracht.

Voornamelijk echter wil 't museum „Twentsch” zijn.

„Het wil, — zooals z'n directeur, meester Bernink

zegt, — bevatten een exemplaar van de meeste „planten, vogels, vlinders, kevers, schelpen, gesteenten enz., die in Twenthe voorkomen, die den rijkdom van onze natuur bewijzen en de kennis en de liefde voor de Twentsche heiden en bosschen, „zijn heuvels en dalen, omhoog moeten voeren en „leiden tot intiemer genieten.”

Wil ons museum in Maastricht niet op dezelfde wijze kennis van en liefde voor de natuur van Limburg opwekken?.....

Of 't in z'n poging zal slagen?.....

Wij meenen van ja!

Immers 't stemt hoopvol in 't jaarverslag van „Natura docet” te lezen, dat in 't afgelopen jaar niet minder dan 1328 menchen 't smuseum te Denekamp bezochten. Waar er klaarblijkelijk zóóveel belangstelling is in de fauna en flora van Twenthe, maken wij ons niet ongerust over gebrek aan genoegzame interesse voor de planten en dieren uit Limburg, die we op de Looiersgraecht te Maastricht bij elkaar zullen brengen.

Onze Limburgsche Natuur kan toch zeer zeker met de Twentsche concurreeren!

Maar — wat ons op 't oogenblik in Maastricht nog mankeert, is 't noodige geld, om 't museum krachtdadig omhoog te werken.

In Denekamp is men ons dáármee verre vooruit. Alléén aan entréé heeft men er in 1913 f 233 gebeurd. En dan — wat 'n lijst van giften aan 't Museum, vind 'k in 't jaarverslag opgeteekend.

Ruim f 200 werden er door belangstellenden den directeur ter hand gesteld, om de collectie uit te breiden.

Zal dat in Limburg óók gebcuren?.....

Ja?.....

Wie zal dan, liefst nu dadelijk, die lijst gaan openen?.....

't Is verre van mij, de goedgeefschen te vergelijken bij sehapen maar — dat ze niet vergeten: „één schaap over den dam, dan volgen er meer!”

Raath-Bingelrade. JOS. CREMERS.

Vogelverdelging.

Onder dezen titel heeft de heer J. H. Jurriaanse van Rotterdam eene brochure uitgegeven, welke hij gratis verspreidt.

't Boekje van plussm. 30 bladzijden, is eene bewerking in gecondenscerden vorm van de verschillende werken geschreven door den heer James Buckland te Londen.

Buckland beschouwt 't reeds lang als 'n levens-taak, geheel zonder enig geldelijk voordeel, het gebruik van vogelvederen voor versieringsdoeleinden te bestrijden. Naar zijn voorbeeld wil ook de heer Jurriaanse bewerken, dat de invoer van vederen, huiden of andere deelen van wilde vogels, in Nederland moet worden verboden.

Het werkje, aangevuld door verschillende gegevens, die voor den Hollandsehen lezer van belang kunnen zijn, bevat tal van wetenswaardigheden uit 't vogelleven. Wie 't met aandacht heeft gelezen, moet toegeven, dat 't inderdaad hoogtij wordt, langs wettelijken weg, 'n einde te maken aan de vogelverdelging, waarmee verschillende staten meer en meer bedreigd worden.

Zouden we daarom den heer Jurriaanse in dat pogen niet moeten steunen?.....

Zeer zeker!

En waar hij tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal 'n verzoekschrift heeft gericht om de aandacht dier vergadering op dit belangrijke on-

derwerp te vestigen en haar te verzoeken het daarheen te leiden, dat zoo spoedig mogelijk eene wet tot stand come, waarbij de invoer in Nederland van vederen, huiden of deelen van in 't wild levende vogels wordt verboden — hebben we gemeend in den geest onzer leden te handelen door den heer Jurriaanse 'n adhaesie-betuiging van 't Natuurhistorisch Genootschap in Limburg te doen toekomen.

De heer Jurriaanse wóch wilde graag zooveel mogelijk handteekeningen verzameien, om aan zijn verzoekschrift kracht bij te zetten.

HET BESTUUR.

De Maaskanalisatie.

't Verzoek door ons Genootschap gericht tot verschillende wetenschappelijke personen en vereenigingen, om hulp bij 't onderzoek van 't Maaswater, heeft tot resultaat gehad, dat ze haast allemaal medewerking hebben toegezegd.

In den loop van deze maand nog kan men de voorbereidende werkzaamheden beginnen. Een voorloopig comité zal daarvoor een dezer dagen worden bijeengeroepen.

Aanwinst voor 't Museum.

Van Dr. Th. Oudemans, te Schovenhorst, Putten (Veluwe), ontvingen wij voor 't museum een groot aantal kegels van verschillende naaldboomen.

Muizen.

Professor Max Weber te Eerbeek is bezig met een speciale studie onzer inlandsche muizen

Wij beloofden ZEd.Gel. ook studiemateriaal uit Limburg te zullen verschaffen.

Ik geloof niet, dat ook de meest heftige voorstander van dierenbeseherming er iets kan tegen hebben, als ik in ons Maandblad aan de leden het verzoek doe, om me behulpzaam te zijn in 't „kunnen houden” mijner belofte.

Voor „muizenbeschermer” zal hij zich wel niet durven opwerpen.

Die beestjes zijn en blijven schadelijk.

Dat geldt te meer, waar we te doen hebben met woelmuizen.

En 't zijn juist deze laatste, welke de professor vooral zoekt.

Doch ook al de andre kleine, vernielzuchtige knagers zijn hier welkom.

Waar ergens 'n vruchten- of stroomijft wordt „binnengehaald” moesten onze leden er 'ns voor zorgen, dat de verschillende muizen, die bij zoo'n gelegenheid worden gedood, aan mij of aan Prof. Weber werden opgezonden.

Buit is ook te behalen, waar 'n muizenjacht wordt georganiseerd in 'n sehuur, die hier of daar, in dit seizoen juist wordt schoongemaakt.

Den leveranciers van 't wild reeds bij voorbaat dank.

Raath.-Bingelrade.

JOS. CREMERS.

Pestvogels.

Begin Januari werden te Heerlen twee pestvogels gevangen. Beide exemplaren zijn, helaas in gevangenschap, te bezichtigen bij den heer Jos. Crombach, coiffeur, aldaar.

F. v. RUMMELEN.

Officieel.

Nieuw lid: J. B. Bernink, Directeur van „Natura docet,” Denekamp.